

II Lisa, 2. liide

Kuludega sidumata rahastamisel põhinev liidu osalus

Vorm andmete esitamiseks komisjonile läbivaatamiseks

(Ühissätete määruse artikkel 95)

Ettepaneku esitamise kuupäev	V: 07.03.2025

Käesolevat liidet ei nõuta, kui kasutatakse ühissätete määruse artikli 95

lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusaktiga kehtestatud kuludega sidumata liidu tasandi rahastamist.

A. Peamiste elementide kokkuvõte

Prioriteet	Fond	Erieesmärk	Piirkonna kategooria	Summa, mis on kaetud kuludega sidumata rahastamisega	Hõlmatud tegevuste liik/liigid		Komisjonipoolse hüvitamise aluseks olevad vajalikud täidetavad tingimused/saavutatavad tulemused	näitaja		Komisjonipoolse hüvitamise aluseks olevate vajalike täidetavate tingimuste/saavutatavate tulemuste mõõtühik	Toetusesaaja (te)le hüvitise maksmiseks kasutatava hüvitamise etodi kavandatav liik
					Kood ¹ (18)	Kirjeldus		Kood ² (19)	Kirjeldus		
PO1	ERF	RSO1.5 Digitaalne ühenduvus	NUTS 2-EE00	45 000 000 EUR (ERF)	034	Lisanduvad aadressid	Tingimus: 25 allkirjastatud toetusotsust Tulemus: 10 000 täiendavat aadressobjekti väga suure läbilaskevõimega lairibaühendusega	N/A	RTK poolt allkirjastatud toetuste otsused Täiendavad väga suure läbilaskevõimega lairibaühendusega aadressobjektid	Allkirjastatud toetusotsuste arv Täiendavate väga suure läbilaskevõimega lairibaühendusega aadressiobjektide arv	FNLC

B. Andmed tegevuse liikide lõikes (täita iga tegevuse liigi kohta)

1. Tegevuse liigi kirjeldus	<p>Lairibaühenduse arendamine maapiirkondades väga suure läbilaskevõimega juurdepääsuvõrkude (VHCN) rajamise kaudu, et tagada gigabit-ühendus maapiirkondade majapidamistele, ettevõtetele ja asutustele.</p> <p>Alates 2018. aastast on Eesti toetanud lairibaühenduse juurdepääsuvõrkude arendamist kokku 51,1 miljoni euro ulatuses. Selle tulemusena on ligikaudu 46 000 aadressobjekti juba saanud juurdepääsu kiiberoptilisele võrgule ning tööd käivad veel umbes 11 000 aadressobjekti ühendamiseks.</p> <p>Kuna Eestis on endiselt ligikaudu 120 000 aadressobjekti (millest umbes 70 000 kasutatakse aastaringselt), millel puudub püsivõrk, mis võimaldaks vähemalt 100 Mbit/s kiirusega lairibaühendust, on vajalik jätkata riikliku rahastusega kaasaegse lairibainfrastruktuuri rajamist turutõrkepiirkondades, et vähendada piirkondlikke ebavõrdsusi. Euroopa Liit on seadnud eesmärgiks tagada, et 2030. aastaks oleks igal pool saadaval vähemalt 1 Gbit/s kiirusega püsiühendus. Selle eesmärgi saavutamiseks tuleb Eestis rajada võrk 120 000 aadressobjektile, mille hinnanguline kogumaksumus on umbes 800 miljonit eurot.</p> <p>2024. aasta uuringu leiab siit: https://ttja.ee/eraklient/ametist/lisainfo-ja-dokumendid/uuringud/lairibataristu-maksu</p> <p>Uuringu kaardirakendus võimaldab vaadata lairiba passiivse infrastruktuuri ehituse indikatiivseid hindu FTTH ja 5G võrkudele, mis võimaldavad püriasukohtades 1 Gbit/s kiiruseid. Indikatiivseid hindu saab näha maakonna ja omavalitsuse lõikes.</p> <p>FNLC raames pakutava toetuse eesmärk on aidata kaasa väga suure läbilaskevõimega elektroonilise side juurdepääsuvõrkude rajamisele, võimaldades lõppkasutajatel juurdepääsu vähemalt ülikiirele lairibaühendusele. Skeem toetab juurdepääsuvõrkude ehitamist turutõrkepiirkondades, st kohtades, kus puudub vähemalt 100 Mbit/s allalaadimiskiirusega juurdepääsuvõrk ning kus telekommunikatsioonioperaatorid ei plaani selliseid võrke ehitada 2029. aasta lõpuks. Neid piirkondi nimetatakse abikõlblikeks sihtpiirkondadeks, mis määratakse kindlaks ministri määruse jõustumise ajal kehtiva olukorra alusel, võttes arvesse avalike konsultatsioonide tulemusi. Lisaks kehtestatakse ministri määrusega nimekirja abikõlblikest aadressobjektidest, mis avaldatakse koos avatud taotlemise materjalidega Riigi Tugiteenuste Keskuse (RTK) veebilehel.</p> <p>RTK avaldab taotlusvooru väljakuulutamise teate oma veebilehel, meetme avatud taotlusvoor on kavas avada 2025. aasta teises või kolmandas kvartalis.</p> <p>Toetuse saaja ja sihtrühm</p> <p>FNLC skeemi toetuse saaja on Justiits- ja Digiministeerium, kes töötab välja ka toetuse andmise tingimused (TAT).</p> <p>Avatud taotlusvooru sihtrühm (TAT alusel jagatava toetuse abikõlblik sihtrühm ehk lõppkasusaajad) on:</p> <ul style="list-style-type: none"> • telekommunikatsioonioperaatorid, • telekommunikatsioonivõrkude ehitusettevõtted, • omavalitsuste kontrollitavad kommunaalettevõtted. <p>Toetatavad tegevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Juurdepääsuvõrgu projekteerimisega seotud kulud; • Juurdepääsuvõrgu ehitamisega seotud kulud, sealhulgas vajalikud materjalid, omanikujärelevalve ja võrgu dokumentatsioon; • Teenuste pakkumiseks vajalike aktiivseadmete ostmise ja paigaldamine. <p>Eelarve:</p> <p>FNLC eelarve on koostatud koostöös telekommunikatsiooniettevõtetega ning tuginedes senisele toetusseemide (RRF) rakendamise kogemusele. Sihttase põhineb eeldusel, et ühe aadressobjekti ühendamiseks vajaliku toetuse suurus on umbes 4 500 eurot (täpsem info lisatud ENG dokumendis lk 15).</p> <p>Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERDF) kavandatud toetus väga suure läbilaskevõimega juurdepääsuvõrkude rajamiseks on 45 miljonit eurot (keskmiselt 4 500 € x 10 000 aadressobjekti).</p>
-----------------------------	---

	<p>45 miljoni euro suurune eelarve sisaldab ainult toetust rajatavale väga suure läbilaskevõimega juurdepääsuvõrgule, võrguoperaatorid valitakse läbi avatud voorude. Eelarve ei sisalda muid kulusid (nt meetme rakendamisega seotud kulud, RTK halduskulud jms). Samuti ei sisalda eelarve võrguoperaatorite halduskulusid pärast seda, kui võrk on valminud.</p> <p>Riigiabi :</p> <p>Lairibavõrkude rajamise rahaline toetus on riigiabi vastavalt Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 (GBER) artiklile 52. Kõiki GBER-is sätestatud tingimusi tuleb toetuse rakendamisel täita. Komisjonile riigiabi teatise saatmine ei ole vajalik.</p> <p>Määruse alusel ei anta toetust juhtudel, mis on sätestatud GBER artikli 1 lõigetes 2–6. Samuti ei anta määruse alusel toetust raskustes olevatele ettevõtetele GBER-i artikli 2 lõike 18 tähenduses.</p> <p>Kokkuvõttes aitab FNLC skeem kaasa väga suure läbilaskevõimega juurdepääsuvõrgu rajamisele, et võimaldada aadressobjektidele (nii majapidamistele kui ka äripindadele) ülikiiret internetiühendust. Võrgud rajatakse piirkondadesse, kus need praegu puuduvad.</p>		
2. Erieesmärk / erieesmärgid	RSO1.5 Digitaalne ühenduvus		
3. Täidetavad tingimused või saavutatavad tulemused	<p>Tingimus: 25 allkirjastatud toetusotsust</p> <p>Tulemus: 10 000 täiendavat aadressobjekti väga suure läbilaskevõimega lairibaühendusega</p>		
4. Tingimuste täitmise või tulemuste saavutamise tähtaeg	31.12.2029		
5. Näitaja määratlus	<p>Tingimus: Allkirjastatud toetusotsused</p> <p>Digitaalselt allkirjastatud toetusotsuste arv lairibaühenduse projektidele, mis on saanud positiivse toetusotsuse pärast taotlusvoorude korraldamist, kusjuures iga projekt vastab määruse tingimustele:</p> <ul style="list-style-type: none"> aitab kaasa väga suure läbilaskevõimega juurdepääsuvõrkude rajamisele, hõlmab passiivse lairiba juurdepääsuvõrgu infrastruktuuri rajamist. <p>Allkirjastatud toetusotsus peab sisaldama järgmist teavet:</p> <ul style="list-style-type: none"> projekti nimi ja number, projekti elluviija nimi ja registrikood, toetusotsuse kuupäev, toetuskõlblike kulude kogusumma, toetuse suurus, aadressobjektide arv, millele luuakse võimalus väga suure läbilaskevõimega lairibaühenduseks, projekti elluviija õigused ja kohustused. <p>Projektis määratletakse ka „hind ühe aadressobjekti kohta“, mis tähendab toetuse summat, mis on vajalik ühe aadressobjekti objekti ühendamisvõimaluse loomiseks juurdepääsuvõrku.</p> <p>Tulemus: Täiendavate aadressobjektide arv väga suure läbilaskevõimega lairibaühendusega</p> <p>Aadressobjektiks võib olla eluruum või ettevõte.</p> <p>Eluruum määratletakse järgmiselt: „tuba või tubade komplekt püsiehitises või hoone struktuuris eraldatud osa, mis (...) on mõeldud ühe eraisiku majapidamise elukohaks aastaringsest“ (vt Euroopa Komisjoni (Eurostat) määratlus). See ei tähenda eluruumi tubade arvu arvestamist, vaid et iga eluruum on üks tervik, milles võib elada leibkond, olenemata tubade arvust. Siia kuuluvad kõik eluruumid stuudiokorteritest kuni häärberiteni.</p> <p>Ettevõtte määratletakse Äriseadustiku tähenduses. Eeldatakse, et 1 aadressobjekt = 1 ettevõtte</p>		
6. Komisjonipoolse hüvitamise aluseks olevate vajalike täidetavate tingimuste/saavutatavate tulemuste mõõtühik	<p>Tingimus: Allkirjastatud toetusotsuste arv</p> <p>Tulemus: Täiendavate aadressobjektide arv väga suure läbilaskevõimega lairibaühendusega</p>		
7. Vahetulemused (kui kohaldatav), mille komisjon võtab hüvitamisel aluseks, ja hüvitamise ajakava	Vahetulemused	Kavandatud kuupäev	Summad (eurodes)
	Tingimus nr 1: 25 allkirjastatud toetusotsust	31.03.2026	6 750 000 (15%)
	Tulemus nr 1: 2 000 täiendavat aadressobjekti väga suure läbilaskevõimega lairibaühendusega	31.12.2027	11 250 000 (25%)

	Tulemus nr 2: 6 000 täiendavat aadressobjekti väga suure läbilaskevõimega lairibaühendusega (kumulatiivne)	31.12.2028	13 500 000 (30%)
	Tulemus nr 3: 10 000 täiendavat aadressobjekti väga suure läbilaskevõimega lairibaühendusega (kumulatiivne)	31.12.2029	13 500 000 30%
8. Kogusumma (sealhulgas liidu ja liikmesriigi rahastamine)	64 300 000 EUR (sh EL kaasrahastus 45 000 000 EUR)		
9. Kohandamismeetod(id)	N/A		
10. Tulemuse saavutamise või tingimuse täitmise kontrollimine (ja kui on asjakohane, vahetulemused): — kirjeldada, millist dokumenti / milliseid dokumente / millist süsteemi kasutatakse tulemuse saavutamise või tingimuse täitmise kontrollimiseks (ja kui asjakohane, iga vahetulemuse kontrollimiseks); — kirjeldada, kuidas juhtimiskontrolle (sealhulgas kohapealseid kontrolle) tehakse ja kes neid teeb; — kirjeldada, kuidas toimub asjakohaste andmete/dokumentide kogumine ja säilitamine.	<p>1. Taotlusvoor väga suure läbilaskevõimega lairibavõrkude ehitamise toetamiseks</p> <p>Justiits- ja Digiministeerium (FNLC) skeemi toetuse saaja, JDM) avaldab projektide valikukriteeriumid. Ministri määrus toetuse andmise tingimuste kohta on avaldatud Riigi Teatajas ja jõustunud.</p> <p>Lisaks määrulese allkirjastatakse ministri käskkiri, mis sisaldab nimekirja abikõlblikest aadressobjektide objektidest, kus puudub vähemalt 100 Mbit/s allalaadimiskiirusega püsivõrgustus. Lingid Riigi Teatajale, määrulese koopiad ja allkirjastatud ministri käskkiri esitatakse koos rahastatud projektide nimekirjaga.</p> <p>2. Taotlusvooru avaldamine</p> <p>Riigi Tugiteenuste Keskus (RTK) avaldab taotlusvooru avamise teate oma veebilehel, kust taotlejad leiavad kogu vajaliku info, sealhulgas:</p> <p>Otselingsid Riigi Teatajas avaldatud toetuse määrustele, Viite e-toetuste keskkonnale (SFOS), kus saab esitada taotlusi. Veebilehe kuvatõmmis ja link esitatakse koos rahastatud projektide nimekirjaga.</p> <p>3. Taotlusvoorude menetlemine ja dokumentide haldamine</p> <p>E-toetuste keskkonda (SFOS) kasutatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taotlusvoorude korraldamiseks, • projektide hindamiseks ja haldamiseks, • vajalike dokumentide kogumiseks ja säilitamiseks. <p>4. Taotluste hindamine ja toetuse tingimuste kontrollimine</p> <ul style="list-style-type: none"> • RTK kontrollib taotlusi ja veendub toetuse andmise tingimuste täitmisel, sh aadressobjektide sobivuses (võrreldakse taotluses esitatud aadressobjektide ministri käskkirjas toodud nimekirjaga). • Toetused eraldatakse ainult aadressobjektidele, kus puudub vähemalt 100 Mbit/s püsivõrgustus (GBER art 52 alusel määratletud "valged alad"). • Iga aadressobjekt on varustatud unikaalse tunnusega, mis tagab, et ühtegi aadressobjekti ei rahastata topelt. • Ainult üks taotlus võib saada toetust konkreetse aadressobjekti ühendamiseks. <p>Projekt ja taotleja, kes vastavad kõigile määruses sätestatud tingimustele, saavad positiivse hinnangu ning RTK allkirjastab digitaalselt toetusotsuse, mis lisatakse SFOS-süsteemi ning projekt märgitakse "RAHASTATUD" staatusega.</p> <p>Tulemuste ja tingimuste täitmise kontroll</p> <p>1) Tingimuse täitmise tõendamine</p> <p>SFOS-i (Struktuurivahendite Seire- ja Informatsiooni Süsteem) andmetest koostatakse rahastatud projektide nimekirja, mis sisaldab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekti nimi ja number, • projekti elluviija nimi ja registrikood, • projekti kogutoetuskõlblikud kulud ja toetuse suurus, • aadressobjektide arv, millele luuakse võimalus väga suure läbilaskevõimega lairibaühenduseks, • "hind ühe aadressobjekti kohta", st toetussumma, mis on vajalik ühe aadressobjekti ühendamiseks juurdepääsuvõrku. <p>Digitaalselt allkirjastatud toetusotsused tehakse vajadusel audiitoritele kättesaadavad.</p>		

	<p>2) Tulemuste saavutamise tõendamine</p> <p>SFOS-ist saadakse valminud ja toetatud projektide nimekiri, kus iga projekti kohta tuuakse välja:</p> <ul style="list-style-type: none"> projekti elluviija, projekti nimi ja number, geograafiline piirkond, täiendavate aadressobjektide arv, mis on saanud võimaluse väga suure läbilaskevõimega ühenduseks (vähemalt 100 Mbit/s püsiühendus), aadressobjektide jaotus ettevõtete ja eluruumide vahel. <p>Juhtimis- ja kontrollimehhanismid</p> <p>Riskipõhised kohapealsed kontrollid</p> <p>RTK (vahendusasutuse) viib läbi kohapealseid kontrolle pärast projekti valmimist, et veenduda, kas tegelikud tööd on teostatud vastavalt toetusotsusele ja projektidokumentatsioonile. Iga projekti elluviijat külastatakse vähemalt üks kord (üks elluviija võib vastutada mitme projekti eest).</p> <p>Kohapealsetesse kontrollidesse kaasatakse ka Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA), kes kontrollib ja testib võrgu läbilaskevõimet. TTJA vaatab üle ja hindab projekti tehnilisi jooniseid ning saadab oma kinnituse RTK-le, mille saab vajadusel esitada audiitoritele.</p> <p>Vahetulemuste- ja juhtimiskontrollid</p> <p>Riigi Tugiteenuste Keskus (RTK), tegutseb Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) korraldusasutuseks Eestis. RTK vastutab juhtimiskontrollide eest, et teha kindlaks, kuivõrd on täidetud sekkumise kontekstis Komisjoni poolt hüvitamise aluseks olevate tingimuste täitmine ja tulemuste saavutamine ning tagamaks, et tegevused oleksid kooskõlas kohaldatava õigusega. Läbi viiakse vaid haldus/dokumendi kontrolle, mis puudutavad vahetulemuste saavutamist (tingimuste täitmist ja tulemuste saavutamist), mis on aluseks maksekohustuse käivitamiseks.</p> <p>Halduslikud ristkontrollid (sh SFOS-is):</p> <p>1) Aadressobjektide kontroll ja topeltrahastamise ennetamine Projektitaotluses sisalduv aadressobjektide nimekirja võrreldakse ministri määruse nimekirjaga (kus on loetletud aadressobjektid, millel puudub vähemalt 100 Mbit/s püsiühendus). See tagab, et topeltrahastamist ei toimu. Kõik aadressobjektid, millele toetusega juurdepääsu võimalus luuakse, registreeritakse vastavas andmebaasis. Andmeid saab avalikult vaadata www.netikaart.ee kaardirakenduses.</p> <p>2) Taotleja ja projekti ristkontroll taotlusvooru etapis SFOS võimaldab kontrollida, millistes projektides on taotleja osalenud kas peamise taotleja või partnerina. Andmeid saab analüüsida järgmiste näitajate põhjal:</p> <ul style="list-style-type: none"> projekti number, nimi ja staatus, eelarve ja makstud toetuse summa, algus- ja lõppkuupäev, meetme kirjeldus. <p>Kontrollija saab otsustada, kas küsida projektijuhilt lisateavet võimalike kattuvate kulude või tegevuste kohta. Taotleja peab märkima, kas ta on juba taotlenud või saanud rahastust sarnastele tegevustele.</p> <p>3) SFOS-i süsteem sisaldab halduslikke kontrolle, et kontrollida ja tagada, et topeltrahastamist ei toimuks kuludokumentide tasandil. Süsteem teostab ristkontrolli kuludokumente erinevate rahastusprogrammide vahel. Näiteks ei saa algset kuluarve summat süsteemis muuta, tagades topeltrahastamise tuvastamise. Ainult abikõlblikku summat saab kohandada. Ristkontroll tehakse, tuginedes koguarve summale, arve kuupäevale ja väljastaja e-Äriregistri numbrile.</p> <p>Eelpool toodud meetmed aitavad tõhusalt vältida topeltrahastamist ja tagada, et toetatud lairibühenduse projektid viiakse ellu läbipaistvalt ja vastavalt seadud tingimustele.</p>
11. Kuludega sidumata rahastamise vormis antavate toetuste kasutamine Kas liikmesriik annab toetusesaajatele toetust kuludega sidumata rahastamise kujul? [JAH/EI]	Jah
12. Kontrollijälje tagamise kord Palun märkige selle korra eest vastutav(ad) asutus(ed).	<p>Liikmesriigi asutus: Rahandusministeerium</p> <p>Toetuse saaja: Justiits- ja Digiministeerium – töötab välja toetuse andmise tingimused.</p>

	<p>Korraldusasutus (KA): Riigi Tugiteenuste Keskus (RTK) – kontrollib tingimuste täitmist, vahetulemuste saavutamist ja lõpptulemusi vastavalt Liide 2 tingimustele. Hinnatakse kavandatava sekkumise vastavust kehtivatele õigusaktidele, programmile ja toetuse tingimustele. Samuti juhib haldusasutus tegevuse tingimuste ja nõuete kujundamist.</p> <p>Vahendusasutus (rakendusüksus): Riigi Tugiteenuste Keskus (RTK) – korraldab taotlusvoorude väljakuulutamise, hindab taotlusi ja teeb rahastamisotsuseid. Vaheorganisatsioon jälgib meetme rakendamist, vastutab projektide kohapealsete kontrollide eest ning menetleb maksetaotlusi. Auditijälje tagamise korralduse kohta vaata punkti 110. Kõik dokumendid registreeritakse kas SFOS-süsteemis või organisatsioonide dokumendihaldussüsteemides.</p>
--	---